

Stanowisko Związku Pracodawców Prywatnych Mediów Lewiatan w związku z informacją o rozpoczęciu przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji („KRRiT”) prac nad nowelizacją rozporządzenia KRRiT z dnia 17 listopada 2014 r. w sprawie listy ważnych wydarzeń (Dz. U. z 2014 r. poz. 1705) („Rozporządzenie”)

1. Ważne wydarzenia - kryteria

Zakwalifikowanie danego wydarzenia do kategorii ‘ważnych wydarzeń’ powinno być wynikiem wyważonej oceny rangi i doniosłości takiego wydarzenia oraz skutków związanych z wpisaniem danego wydarzenia na listę. Celem regulacji dostępu widowni do ważnych wydarzeń jest ochrona prawa do informacji i zapewnienie szerokiego dostępu widowni do relacji z wydarzeń krajowych lub zagranicznych o doniosłym znaczeniu dla społeczeństwa. Z drugiej strony, uznanie danego wydarzenia za wydarzenie o doniosłym znaczeniu dla społeczeństwa pociąga za sobą ograniczenie swobody świadczenia usług, swobody prowadzenia działalności gospodarczej oraz konkurencji. Z tego powodu, w ramach przeprowadzanej oceny danego wydarzenia pod kątem jego uznania za ważne wydarzenie, należy uwzględnić związane z tym konsekwencje dla dysponentów praw oraz rynku nadawców telewizyjnych, jak też dla widzów. Wpisanie danego wydarzenia na listę oznacza w praktyce pozbawienie nadawców oferujących kanały płatne możliwości korzystania z praw do transmisji ‘ważnych wydarzeń’ na zasadzie wyłączności oraz uprzywilejowanie nadawców oferujących kanały ogólnodostępne. Z punktu widzenia podmiotów komercyjnych, które nie otrzymują wsparcia ze środków publicznych lista ‘ważnych wydarzeń’, które muszą być pokazywane na antenie otwartej ogranicza rynkowe zasady równych szans dla wszystkich europejskich nadawców. Ponadto, wbrew pozorom poszerzenie listy ‘ważnych wydarzeń’ o kolejne pozycje niekoniecznie przełoży się na korzyści dla widzów. Wynika to z faktu, iż ceny licencji sportowych są niezwykle wysokie i często przekraczają możliwości ich amortyzacji na polskim rynku. Dlatego też bardzo często jedynym sposobem nabycia praw do transmisji sportowych i odzyskania zainwestowanych środków jest pokazywanie transmisji sportowych w kanałach subskrypcyjnych. Rozwiązanie takie umożliwia oferowanie widzom bogatej oferty programów sportowych obejmujących różne dyscypliny sportu i różne poziomy rozgrywek. Pozbawienie takiej możliwości nadawców może oznaczać pozbawienie widzów jakiegokolwiek transmisji z takich wydarzeń.

Biorąc pod uwagę realia rynkowe, nie sposób nie zauważyć zmian na rynku konsumpcji treści audiowizualnych. Widzowie stopniowo odchodzą od oglądania telewizji linearnej do streamingu. Platformy takie jak Netflix, Amazon i inne mogą bez przeszkód nabywać prawa do transmisji ważnych wydarzeń na polskim rynku i udostępniać je odpłatnie w Internecie. W ich przypadku lista ‘ważnych wydarzeń’ nie będzie miała zastosowania.

Z powyższych względów lista ‘ważnych wydarzeń’ powinna być tworzona z uwzględnieniem zasady proporcjonalności w stopniu uzasadniającym odstępstwo od fundamentalnej zasady swobody świadczenia usług określonej w art. 56 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej z uwagi na ważny interes publiczny, jakim jest zapewnienie szerokiego publicznego dostępu do transmisji wydarzeń o doniosłym znaczeniu dla społeczeństwa. Lista powinna być oparta na obiektywnych kryteriach, które pozwalają na rzeczywistą i potencjalną konkurencję w zakresie zdobycia praw do transmisji tych wydarzeń. Ponadto liczba wymienionych wydarzeń nie powinna być nieproporcjonalna w stopniu,

który mógłby zakłócić konkurencję na rynku odbiorców końcowych telewizji ogólnodostępnej i telewizji płatnej¹.

Uznanie określonych wydarzeń za mające zasadnicze znaczenie społeczne nie może dyskryminować nadawców, podmiotów praw lub innych podmiotów gospodarczych z pozostałych państw członkowskich ani utrudniać im dostępu do rynku.

Uwzględnienie powyższych aspektów jest tym bardziej istotne w procesie tworzenia, czy też, jak ma to mieć miejsce w tym przypadku, zapowiedzianej modyfikacji dodatkowej listy 'ważnych wydarzeń' ustalanej w drodze rozporządzenia KRRiT, która od 2014 roku stanowi znaczące poszerzenie katalogu ustawowego sformułowanego w art. 20b ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji („Ustawa”). Dlatego też, członkowie ZPPM Lewiatan doceniają podjęcie przez Przewodniczącego KRRiT konsultacji w tym temacie, jak też wzięcie pod uwagę możliwości usunięcia niektórych wydarzeń z listy zawartej w obecnie obowiązującym rozporządzeniu. W tym kontekście warto także odnotować, iż lista ta jest bardzo rozbudowana w porównaniu z innymi rynkami Unii Europejskiej, na których stacje prywatne i publiczne, otwarte i płatne mają równe szanse w wyścigu o prawa do transmisji ważnych wydarzeń i widza oglądającego transmisje z tych wydarzeń.

2. Postulowane zmiany listy ważnych wydarzeń

Z powyższych względów wyrażamy opinię, że optymalne jest ograniczenie 'ważnych wydarzeń' do katalogu zawartego w Ustawie, z uwzględnieniem kwestii wskazanych w punkcie 4 niniejszego stanowiska i uchylenie Rozporządzenia. Jak wskazano powyżej, biorąc pod uwagę obecne realia biznesowe i trendy cenowe na rynku licencji telewizyjnych, nawet utrzymanie rozszerzenia zawartego w obecnie obowiązującym rozporządzeniu może doprowadzić do sytuacji kiedy polski widz będzie pozbawiony możliwości oglądania niektórych wydarzeń, ponieważ przy systematycznie rosnących cenach licencji żadna stacja telewizyjna w Polsce nie będzie w stanie sprostać wymaganiom finansowym licencjodawców a odzyskanie środków zaangażowanych w licencje jest niemożliwe przy obowiązku pokazywania transmisji sportowych w telewizji ogólnodostępnej.

W przypadku, gdyby KRRiT nie przychyliła się do postulowanej przez nas powyżej zmiany, zasadnym jest usunięcie z aktualnej listy ważnych wydarzeń określonych przepisami Rozporządzenia Mistrzostw Świata w Narciarstwie Klasycznym oraz zawodów Pucharu Świata w biegach narciarskich kobiet. Wydarzenia te, wpisane do przepisów Rozporządzenia głównie z uwagi na sukcesy odnoszone przez Panią Justynę Kowalczyk, po zakończeniu przez nią kariery sportowej, nie mają dużej oglądalności, ani nie budzą powszechnego i szczególnego oddźwięku w Polsce. W tym miejscu należy podkreślić, że o ewentualnym uzupełnieniu listy ważnych wydarzeń o wydarzenia sportowe nie powinny decydować sukcesy odnoszone w danej dziedzinie przez indywidualnego zawodnika, a trwałe i powszechne zainteresowanie określoną dyscypliną w polskim społeczeństwie. Na uwagę zasługuje, że największym zainteresowaniem społeczeństwa cieszą się sporty drużynowe, a niekwestionowanym liderem wśród dyscyplin jest piłka nożna, a jej obecność na liście jest gwarantowana ustawowo. Jeśli KRRiT zdecydowałaby o rozszerzeniu listy ważnych wydarzeń, należy wziąć pod uwagę, że aby, wydarzenie mogło zostać uznane za ważne, powinno obejmować udział reprezentacji narodowej w danej, istotnej społecznie, dziedzinie sportu w najwyższej klasie zawodów o charakterze międzynarodowym.

¹ wyr. TSUE z 18.7.2013 r., [C-201/11 P](#), *Union des associations européennes de football (UEFA) v. Komisja Europejska*

Są to kryteria obiektywne, pozwalające uczestnikom rynku medialnego na budowanie swojej oferty oraz udział w konkurencji rynkowej w oparciu o przewidywalne wyznaczniki odnoszące się do wydarzeń sportowych.

Dodatkowym kryterium branym pod uwagę przy ocenie doniosłości danego wydarzenia sportowego powinien być udział i sukcesy odnoszone przez reprezentacje narodowe kobiet i mężczyzn na arenie międzynarodowej, co znajduje również potwierdzenie w analizach prowadzonych przez Komisję Europejską w związku z notyfikacją listy ważnych wydarzeń stosownie do art. 14 ust. 2 dyrektywy 2010/13/UE o audiowizualnych usługach medialnych.²

3. Zasada ochrony praw nabytych do transmisji wydarzeń sportowych i vacatio legis

Modyfikacje listy ważnych wydarzeń nie powinny być wynikiem doraźnych działań podyktowanych podwyższoną atrakcyjnością rozgrywek w danym okresie, z pominięciem obiektywnych kryteriów jak ranga zawodów oraz udział reprezentacji narodowej w zawodach. Takie podejście grozi wywołaniem negatywnych reperkusji na rynku mediów w postaci niepewności prowadzonej działalności nadawczej, zaburzeń konkurencji oraz zakłóceniem zasady poszanowania praw nabytych przez nadawców przed datą wpisania wydarzeń na listę.

Wszelkie zmiany, zwłaszcza jeśli miałyby prowadzić do rozszerzenia przepisami rozporządzenia KRRiT listy ważnych wydarzeń funkcjonującej oprócz aktualnej listy ustawowej, powinny uwzględniać realia rynkowe prowadzenia działalności przez nadawców. Ma to ogromne znaczenie z punktu widzenia rosnących nakładów finansowych, jakie wiążą się z tworzeniem i nadawaniem programu telewizyjnego. Pozyskiwanie praw do treści, w tym w szczególności praw do transmisji wydarzeń sportowych ma charakter długofalowych inwestycji. Należy zwrócić uwagę, że w umowach licencyjnych licencjodawcy ograniczają zakres nabywanych praw do emisji do wymienionych z nazwy kanałów telewizyjnych, czy też do emisji kodowanych lub odpłatnych, jednocześnie przyznając wyłączność na danym terytorium. Ponadto, prawa te nabywane są bardzo często w cyklach trzyletnich, a przy tak wysokich cenach licencji zmienianie zasad emisji w trakcie ich eksploatacji czyni planowanie zakupów praw sportowych dla polskiego widza niezwykle trudnym, a nawet niemożliwym. Dlatego też zmienianie tych zasad i poszerzanie listy 'ważnych wydarzeń' ograniczałoby rynkowe zasady równych szans dla wszystkich nadawców. Należy także mieć na uwadze, iż w ostatnim czasie nastąpiło znaczące wydłużenie okresów, na jakie następuje nabywanie praw sportowych. Obecnie nie są odosobnione przypadki nabywania praw do rozgrywek sportowych nawet na 6 lat.

Ponadto, z inwestycją w prawa do transmisji sportowych i ich nadawaniem wiążą się koszty długoterminowego wynajmu transponderów na satelicie, utrzymania odpowiedniej infrastruktury nadawczej na potrzeby transmisji bezpośredniej, jak również nakłady na marketing oraz pozyskanie i utrzymanie klientów.

W tym kontekście, na wypadek, gdyby zapowiedziane przez KRRiT prace nad nowelizacją Rozporządzenia miały doprowadzić do dodania nowych wydarzeń do listy, zwracamy uwagę na konieczność odpowiedniego określenia terminu wejścia w życie przepisów zmieniających przepisy Rozporządzenia. Biorąc pod uwagę wskazane powyżej okoliczności, 12-miesięczne vacatio legis określone w Rozporządzeniu jest w obecnych realiach zdecydowanie zbyt krótkim okresem.

² Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 21 listopada 2014 roku w sprawie polskiej listy ważnych wydarzeń, Dz. Urz. UE 2015 L 27/37.

Rozporządzenie o zmianie powinno przewidywać wystarczająco długie vacatio legis w celu zabezpieczenia niezakłóconej eksploatacji praw przez cały okres, na jaki dany nadawca pozyskał prawa do wyłącznej transmisji wydarzenia uznanego następnie za ważne wydarzenie.

Ponadto, uczestnicy rynku powinni mieć zagwarantowany odpowiedni czas na przygotowanie się do zmian, w tym do zmienionych warunków konkurowania na rynku praw sportowych, przebudowania swojej strategii i oferty programowej, również z uwzględnieniem długoterminowych umów klienckich w przypadku ofert płatnej telewizji. Mając na uwadze wyżej wskazane powody, w naszej ocenie vacatio legis powinno wynosić nie mniej niż 3 lata.

4. Dodatkowa kwestia

W związku z podjętymi przez KRRiT pracami dotyczącymi listy ważnych wydarzeń, chcielibyśmy zwrócić dodatkowo uwagę na potrzebę nowelizacji przepisu art. 20b ust. 2 pkt. 3) Ustawy z przyczyn opisanych poniżej.

Art. 20b ust. 2 pkt 3) Ustawy wskazuje jako ważne wydarzenie „*inne mecze z udziałem reprezentacji Polski w piłce nożnej w ramach oficjalnych rozgrywek oraz mecze z udziałem polskich klubów w ramach Ligi Mistrzów i Pucharu UEFA.*”

Zwracamy uwagę, że zapisany w ustawie termin „Puchar UEFA” powinien zostać zastąpiony aktualnie obowiązującym terminem „Liga Europy UEFA”.

Ponadto, zwracamy uwagę, że prawa do meczów kwalifikacyjnych nie zostały scentralizowane przez organizatora rozgrywek (UEFA) i pozostają w gestii poszczególnych klubów, co niejako odrywa je od rozgrywek zasadniczych uznanych za ważne wydarzenie. Nie bez znaczenia jest również okoliczność, że rozgrywki w ramach meczów kwalifikacyjnych do Ligi Mistrzów i Ligi Europy UEFA cieszą się większym lokalnie zainteresowaniem niż w skali całego kraju, a co za tym idzie odnotowują większą oglądalność na poziomie lokalnym niż ogólnopolskim.

W związku z powyższym rekomendujemy zmianę zapisu ustawy w następujący sposób „*inne mecze z udziałem reprezentacji Polski w piłce nożnej w ramach oficjalnych rozgrywek oraz mecze fazy grupowej i pucharowej z udziałem polskich klubów w ramach Ligi Mistrzów i Ligi Europy UEFA.*”

KL/315/148/KK/2023